

Kommentarer til boligprodusentenes uttalelse om endringer i TEK 10

1. Tilgjengelighetskrav i boenhet

Vi oppfatter Boligprodusentenes uttalelse som en støtte til forskriftskrav som sikrer tilgjengelighet for bevegelseshemmede generelt i boliger, men at Boligprodusentene er uenighet med Kommunal – og Moderniseringsdepartementets (KMD) forslag til innhold i en del paragrafer i Teknisk Forskrift. Vi har flg. kommentarer til de enkelte paragrafene:

§ 12-2 : Vi er generelt enig i Boligprodusentenes støtte til KMD`s alternativ B vedrørende endringer i forskriftsteksten.

Men vi mener KMD`s alternativ A inneholder åpner for unntak som bør videreføres i en annen form i § 12-2 (1) : Vi vil foreslå at inntil 20 % av antall boenheter i bygning med krav om heis unntas fra kravet om tilgjengelighet for personer med funksjonsnedsettelse. Vår begrunnelse er at unntaket da vil gjelde så vel små som store boenheter, f.eks ett/toroms leiligheter (som f.eks ikke vil få krav om plass til rullestolsirkler) og toppleiligheter med takterrasse (som f.eks ikke vil få krav om trinnfri adkomst til denne). At 80 % av nye boenheter oppfyller tilgjengelighetskravene vil være tilstrekkelig i forhold til behovet fra boligkjøperne, fordi ca 20 % av befolkningen i gjennomsnitt er bevegelseshemmede i større eller mindre grad. For å sikre en viss grad av tilgjengelighet for besøkende bør kravet om dørbredde på 0,9 m i boliger opprettholdes.

§ 12-2 (2) Vi er enige med boligprodusentene i at tilgjengelighetskravet på inngangsplan i bygning uten heis gjøres gjeldende for alle nye boliger, uavhengig av om boligen har alle hovedfunksjoner på inngangsplanet. Men vi er uenig med Boligprodusentene i at rom med toalett på inngangsplanet skal være unntatt fra tilgjengelighetskravet. Hensikten med kravene er jo at de som etter innflytting i boligen blir bevegelseshemmede skal kunne fortsette å bo på ett plan i boligen, og da gir det ingen mening å ha tilgjengelighetskrav for stue, kjøkken og soverom på inngangsplanet hvis ikke også toalett er tilgjengelig på samme plan.

§ 12-7 (3) Vi foreslår at fri passasjebredde til dør og vindu i rom for varig opphold i tilgjengelig boenhet endres fra 0,9 til 0,8 m utenfor møbleringssone i soverom. 0,8 m er minste fri passasjebredde for rullestol i døråpning uten terskel i leilighet (0,9 m dør utv. karmmåål) og minstebredde iht NBI 220.335 for passering av møbler som er ikke er høyere enn 0,5 m (f.eks sengegavler i soverom). Kravet til fri passasjebredde i et soverom bør generelt ikke være strengere enn dette.

2. Endring av krav til uteareal

Vi er usikre på om boligprodusentenes anbefaling om at krav til universell utforming (UU) av uteareal i boligområder bør stilles i reguleringsplan og ikke i TEK vil føre til ønsket resultat. Det er i dag kommunenes administrasjon som er pådrivere for UU i boligområder både utendørs og innendørs. Vi mener at man i TEK bør beholde kravene slik KMD foreslår, og heller moderere de generelle tilgjengelighetskravene mht stigningsforhold for å kunne tilpasse seg det naturgitte terrenget som vi bygger boliger i :

§ 8-6 (1),(2),(3) og § 8-7 bør redusere det generelle kravet for maks stigning til fra 1:20 til 1:12 for boliger. Vår begrunnelse for dette er at 1:12 er maksimum forsvarlig stigning. Kravet om stigningsforhold for en rampe 1:20 kom inn i forskriftsteksten i TEK 10 i 2010. Forskriftsteksten i TEK 97 frem til 2007 stilte bare krav om forsvarlig stigningsforhold, mens veiledningen anga maks 1:12, bør være 1: 20, mens Handicapforbundet sa maks 1:15. NBI 220.335 angir at 1:12 er kritisk grense for stigning for selvhjulpne rullestolsbrukere når det er hvileplan for hver 0,6 m. Nyere undersøkelser viser at høydeforskjellen kan økes til 1,0 m mellom hvileplan. Utendørs blir det mer og mer vanlig å bruke rullestoler med elektromotor, som ikke vil ha problemer med å klare

JM Norge AS		Process	Document name				
Kommentarer til		Original date	Proj no/Cost centre	User	Modified	Version	Page
Kommentarer til		2014-08-15	Kommentarer	Gudmund Brudvik	2014-09-01	1	1 (2)

stigninger på 1: 12. Når man i krav til bredde og inngangsparti gir plass til elektrisk rullestol, er det ikke logisk å stille krav om maks stigning 1: 20.

Vi vil derfor foreslå at maks stigning i TEK settes til 1:12 med hvilerepos for hver 1 m høydeforskjell. Det bør bare stilles krav om at hvilereposets lengde skal være lik gangadkomstens bredde (ikke ha mål for snusirkel) , men at det skal legges inn et etasjerepos med plass til snusirkel på min 1,6 x 1,6 m for hver etasje/ min hver 3 m stigning.

3. Øvrige endringer

Vi støtter generelt boligprodusentenes anbefalinger, spesielt anbefalingen om ikke å innføre krav om sikkerhetsglass i vinduer i 1. og 2.etg. som har lavere høyde enn 0,8 m på brystning fra innvendig gulv og opp til glassfelt.

Tilleggsuttalelse

Forslag til endring i veiledningen til TEK 10: Dørslag i rullestoll sirkel.

Kommentarer til veiledningen skal normalt ikke tas opp i denne høringen, fordi veiledningen ikke behandles politisk, men avgjøres av Direktoratet for Byggkvalitet (DiBK). Vi foreslo i brev av 02.11.2012 gjennom Boligprodusentene å endre veiledningen til § 12-7, slik at rullestoll sirkelen kan gå inn i dørslaget. Vår forslag var at det ville ha liten betydning for en rullestollbruker å manøvrere innenfor dørslaget, bare det er plass til rullestoll sirkelen, og tilstrekkelig plass ved siden av døren. Dette fikk vi vi testet ut hos konsulentfirmaet Universell Utforming, som støttet vår oppfatning, kfr notat av 23.10.2012 fra Universell Utforming.

Selve forskriftsteksten i § 12 -7 annet ledd er generell og behøver ikke endres. Men følgende setning i veiledningen bør endres:

«Plassering av snuarealet i rommet skal ikke overlape fast innredning eller slagarealet til dører i rommet. Dersom dør slår ut fra f.eks. et soverom, kan snuarealet plasseres foran døren. I rommet der døren slår inn vil snuarealet måtte plasseres utenfor dørens slagareal.»

Setningen bør endres til :

Plassering av snuarealet i rommet skal ikke overlape fast innredning **eller dørblad i åpen stilling**. Dersom dør slår ut fra f.eks et soverom, kan snuarealet plasseres foran døren. I rommet der døren slår inn vil snuarealet måtte plasseres **utenfor dørbladets posisjon i åpen stilling**.

Vi vet at Boligprodusentene har støttet dette forslaget og tatt det opp med DIBK for å få endret veiledningen, uten å få respons. Vi tillater oss derfor å ta spørsmålet opp også under høringen av endringer i forskriftsteksten. Dette er en liten detalj som har stor betydning for funksjon og arealeffektivitet i boligens planløsning.

22.08. 2014, rev. 01.09.2014

for JM Norge AS

Gudmund Brudvik

JM Norge AS	<i>Process</i>	<i>Document name</i> Kommentarer til boligprodusentenes uttalelse om endringer i TEK 10				
<i>Original name</i> Kommentarer til	<i>Original date</i> 2014-08-15	<i>Proj no/Cost centre</i> Kommentarer	<i>User</i> Gudmund Brudvik	<i>Modified</i> 2014-09-01	<i>Version</i> 1	<i>Page</i> 2 (2)